

הכשרות בין-מקצועיות ומקצועיות – מסמך מסכם

ההכשרות הבין-מקצועיות היו הכללי הבסיסי לקידום העבודה בזירת אנשי המקצוע, אחת מארבע זירות הפעולה במודל היישובי הרב-מערכתי לגיל הרך. מטרת ההכשרות היו:

- בניית/העמקת מערך השותפות הבין-מקצועית ברשות, יצירת ממשקים ורצף מענים מערכתי ויעיל שהפעוטות והוריהם במרכזם.
- למידת עמיתים ויצירת פורום אקטיבי לחשיפה והיכרות שוטפת.
- היכרות הדדית בין השירותים – הכרה מעמיקה של מערך השירותים והתוכניות לגיל ינקות ברשות, תחומי ההתערבות ואוכלוסיות היעד, ותחומי השקה בין השירותים.
- יצירת שפה משותפת לכלל אנשי המקצוע ברשות, העוסקים בתחום גיל הינקות – היכרות עם סוגיות מרכזיות של התפתחות בגיל הינקות וקשר הורה-ילד.
- הטמעת תפיסת "הורים במרכז" – מתן כלים ראשוניים לשותפות, מעורבות ועבודה עם הורים, מתוך תפיסה של ההורים כמבוגרים המשמעותיים ביותר לרווחת ילדיהם.

במהלך שנות מיזם הינקות התקיימו הכשרות בכל שבעת יישובי המיזם, והן תרמו באופן ניכר לעבודה הרב-מערכתית ביישובים.

@@תקציב ההכשרות במיזם יועד בעיקרו להכשרות בין-מקצועיות לצורך המטרות המפורטות כאן. עם זאת, הכניסה לתהליך הכשרה ברשויות הציף פערים בין נשות ואנשי מקצוע במקצועות השונים, ועלו צורכי הכשרה דיסציפלינריים ייעודיים – לעיתים בסיסיים ולעיתים דווקא מתקדמים יותר. חלק מההכשרות הללו התקיימו מתקציב המיזם, אולם רובן התקיימו מתקציבים נוספים שעמדו לרשות הרשויות.

מסמך זה מסכם את הנושאים שבהם עסקו ההכשרות, בחלוקה לתחומים הבאים:

- א. עבודה רשותית ושותפויות
- ב. התפתחות
- ג. הורים
- ד. כלים מקצועיים
- ה. עבודה בהקשרי טראומה ועוני

ביחס לכל נושא מובאים שמות המנחות.ים והמרצות.ים שהעבירו את מפגשי ההכשרה. אם ההכשרה יועדה לקבוצה מקצועית ספציפית, הדבר מצוין.

עבודה רשותית ושותפויות

נושא	רשות	מנחה/מרצה
בניית חזון לגיל הרך (צוותי מסגרות חינוך-טיפול)	ירוחם	הקרן לעידוד יוזמות חינוכיות
העבודה בגיל הרך ברשות	טמרה	מנהלת הרווחה ומנהלת מג"ר
חזון הגיל הרך ברשות + שותפויות	קריית מלאכי	מכון דיאלוג, ד"ר נעמי מורנו
מרחב פתוח – מתודה להיכרות בין כלל נשות ואנשי המקצוע ולחשיבה על שותפויות אפשריות	צפת	אלון נוימן, מנהל שפ"ח צפת
צוות עבודה אפקטיבי ושותפויות (צוות מוביל מסגרות ופורום מנהלות מוכר ופרטי)	טמרה	מחמוד כנאענה
רפואה קהילתית	ירוחם	גושן, ד"ר דפנה עידן-רוסק
רפואה קהילתית	שגב שלום	גושן, ד"ר חוה גדסי
שותפויות	חצור הגלילית	נילי פרידלנדר
שותפויות	טמרה	מחמוד כנאענה
שותפויות	ערד	מירב סרור
שותפויות	קריית מלאכי	ד"ר תמר בר

התפתחות

נושא	רשות	מנחה/מרצה
ASD בגיל ינקות	ירוחם	ד"ר מיכל פרוי
אבני דרך התפתחותיות אצל תינוקות (מחנכות- מטפלות מסגרות פרטיות)	טמרה	ולא ספורי
האכלה בגיל הרך	ירוחם	פרופ' נעמה עצבה-פוריה
התפתחות בינקות – המודל האקולוגי	קריית מלאכי	ד"ר תמר בר
התפתחות בינקות – התפתחות תקינה, פסיכופתולוגיה, גורמי סיכון וחוסן, אבחון, טיפול אינטגרטיבי רב-מערכתי (לעו"סים)	צפת	צוות היחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך, זיו (בראשות ד"ר איזבלה מירוצ'ניק)
התפתחות בינקות (לעו"סים)	חצור הגלילית	אפרת בן-נבט
התפתחות וקשר הורה-ילד (לצוותי רווחה)	קריית מלאכי	ד"ר אנהליה שפר
התפתחות מינקות	טמרה	צוות התפתחות מלידה
חינוך מיני בגיל הרך	טמרה	רבאב לובני
חקר המוח - התפתחות, רגש, מוטיבציה וקוגניציה. יכולת הבנה של האחר	חצור הגלילית	ד"ר נועה אלבדה (מרכז סגול)
חשיבה רפלקטיביות והתפתחות (לעו"סים)	ערד	ד"ר אנהליה שפר פרופ' נעמה עצבה-פוריה

מיזם הינקות

נושא	רשות	מנחה/מרצה
מיניות בריאה בגיל הרך (מנהלות מעונות)	טמרה	רבאב לובני
רצף התפתחותי וטיפולי בינקות	ירוחם שגב שלום	פרופ' נעמה עצבה- פוריה

הורים

נושא	רשות	מנחה/מרצה
הכשרה מקצועית למנהלות מסגרות פרטיות (קשר עם הורים)	טמרה	מייסון (פסיכולוגית) כנאענה
התפתחות ועבודה עם הורים בגיל הרך בפרספקטיבה של תקשורת רפלקטיבית	קריית מלאכי	פרופ' נעמה עצבה- פוריה
חרדות ילדים	חצור הגלילית	פרופ' מולי להד
עבודה טיפולית עם הורים וילדים מרחוק	ירוחם	לאה טל
עבודה עם הורים	טמרה	צוות התפתחות מלידה
עבודה עם הורים	ירוחם שגב שלום	פרופ' נעמה עצבה- פוריה
עבודה עם הורים	ערד	תמר שחר
עבודה עם הורים	קריית מלאכי	ד"ר תמר בר
עבודה עם הורים	קריית מלאכי	ד"ר אנהליה שפר
רפלקטיביות	חצור הגלילית	פרופ' נעמה עצבה- פוריה

כלים מקצועיים

נושא	רשות	מנחה/מרצה
הדרכה מוסיקלית (צוותי מסגרות חינוך-טיפול)	טמרה	רשא יאסין
הכשרה מקצועית למנהלות מסגרות פרטיות (הקוריקולום החדש, ארגון סביבה, נהלי האגף, עבודת צוות, איתור)	טמרה	מייסון (פסיכולוגית) כנאענה
הכשרה על עבודה טיפולית בבוץ – ילדים והורים	חצור הגלילית	איתן שקד
הסיפור ככלי תקשורתי ושפתי (צוותי מסגרות חינוך-טיפול)	טמרה	מונא חגי'אר זינאב (קלינאית תקשורת) גדאבן
התערבות טיפולית בגיל הרך (לצוותי חינוך-טיפול)	צפת	רותי בן-הרוש
התערבות טיפולית ממוקדת בגיל הינקות והרך - Watch wait and wonder ו- interactional guidance (לצוות היחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך וצוות היחידה להתפתחות הילד)	צפת	ד"ר מירי קרן
חשיבה מחוץ לקופסא - גילוי חוקות פנימיות	טמרה	נוהא דואדי
מודל טיפולי להתערבות ממוקדת וקצרה ויישומו (לצוות היחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך וצוות היחידה להתפתחות הילד)	צפת	ד"ר נטע אבנר ראובן

עבודה בהקשרי טראומה ועוני

תהליכי הטמעה של המודל היישובי הרב-מערכתי היוו מוקד עשייה מרכזי במהלך שנת 2021, השנה הרביעית לפעילות מיזם הינקות. מתוך השותפות עם משרד הרווחה ו-360 עלה צורך בפיתוח תפיסה יישובית ומודעות להקשר של טראומה וסיכון בגיל הרך וכן ההקשר של עוני בגיל הרך (בהמשך לתפיסה של עבודה סוציאלית מודעת עוני), ברוח התפיסות המובילות תוכניות שונות במשרד. המטרה הייתה לתת לכל נשות ואנשי המקצוע ברשות כלים בסיסיים לזיהוי משפחות בסיכון וידע על שירותים ומענים מתאימים.

מהלך הכשרתי זה היווה הזדמנות לקדם אינטגרציה בין עבודה מודעת עוני והגיל הרך, וכן להדק את הקשר בין השפה של טראומה וסיכון לבין השפה של עבודה מודעת עוני. כדי לאגם משאבים ולחסוך מהרשויות את הצורך להבנות ולממש את הנחת התשתית לידע זה בכל רשות ורשות בפני עצמה, התקיימו מפגשי למידה משותפים (מקוונים) לנשות ואנשי מקצוע מכלל הרשויות.

על בסיס הלמידה במפגשים אלה יכלה כל רשות להמשיך ולהעמיק בהטמעת התפיסות והבניית שגרות עבודה באופן שמותאם לצרכיה ומשאביה.

הכשרות ארציות

ההכשרה כללה שני מפגשים.

נושא	פירוט	מרצה
הקשר של טראומה וסיכון בגיל הרך	1. השפעת הטראומה על התפתחות והתקשרות בינקות 2. קידום קשר הורה-ילד בקרב פעוטות בסיכון	ד"ר עדינה הופנונג-אסולין
הקשר של עוני בגיל הרך	1. עוני כתופעה מבנית רב-ממדית הפוגעת בזכויות אדם. 3 מעגלי העוני 2. השפעת העוני על חיי המשפחה (יחסים, הורות, קשרים) – משמעויות בשטח	ד"ר יובל סערה-הימן

הכשרות ברשויות

חלק מהרשויות זיהו את חשיבות הנושא והחלו לעסוק בו עוד לפני 2021.

נושא	רשות	מנחה/מרצה
אוכלוסיות בסיכון	ירוחם	פרופ' נעמה עצבה-פוריה
אוכלוסיות בסיכון	קריית מלאכי	ד"ר תמר בר

מיזם הינקות

נושא	רשות	מנחה/מרצה
טראומה וסיכון בגיל הרך	ירוחם	גולומב צפנת (עו"סית, דואט)
טראומה וסיכון בגיל הרך (למידה דרך סימולציות) (עו"סים)	שגב שלום	מסר – ירושלים
מודעות לילדים בגיל ינקות במשפחות בסיכון (לעו"סים קהילתיים)	טמרה	מייסון כנאענה (פסיכולוגית) ניווין עינעים-חיאדרה
מודעות לילדים בגיל ינקות במשפחות בסיכון (לעובדי סמך ברווחה)	טמרה	מייסון כנאענה (פסיכולוגית) ניווין עינעים-חיאדרה
מודעות לעוני	חצור הגלילית	לילך קרמר (תוכנית נושמים לרווחה)
סיכון ועוני	ערד	ד"ר שחר טימור-שלוין
סיכון ועוני (עו"סים)	ערד	ד"ר שחר טימור-שלוין
עבודה מודעת תרבות וסטיגמות	חצור הגלילית	ד"ר הני זובידה